

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ
श्री बालमुकुन्द लोहिया संस्कृत आणि भारतीयविद्या अध्ययन केन्द्र
शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८

गृहपाठाचे प्रश्न (Home Assignments)

संस्कृत पारंगत MA (Sem II)

विद्यार्थ्यांनी खाली दिल्याप्रमाणे द्वितीय अथवा चतुर्थ सत्रातील सर्व विषयांचा प्रत्येकी २० गुणांचा गृहपाठ सोडविणे आवश्यक आहे. सदर गृहपाठ विभागाच्या सदाशिव पेठ कार्यालयात दि. १० मार्च २०१८ पर्यंत किंवा त्यापूर्वी पोहोचतील अशा प्रकारे दाखल करणे आवश्यक आहे. टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या अन्य केन्द्रांवर गृहपाठ दाखल करताना पुरेसे आधी दाखल करणे गरजेचे आहे. जेणेकरून त्या त्या केन्द्रांकडून ते सदाशिव पेठ शाखेत वेळेवर पाठविले जाऊ शकतील. दिलेल्या मुदतीनंतर कोणत्याही कारणास्तव कोणाचेही गृहपाठ स्वीकारले जाणार नाहीत, याची कृपया नोंद घ्यावी.

EB ३२०१- वैदिक साहित्य (ऋग्वेद आणि अथर्ववेद)

प्र. १. ऋचोः सटिप्पणमनुवादं कुरुत । (१०)

१) ऋ. १.३५.२ २) ऋ. १.८५.४ ३) ऋ. ७.७१.६

प्र. २. टिप्पण्यौ लिखत । (१०)

१) सत्यानृतसमीक्षको वरुणः २) शालानिर्माणम् ३) अथर्ववेदस्य नामधेयानि

EB ३२०२ - वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी

प्र. १. चत्वारि सूत्राणि सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत । (२०)

१) अकथितं च । २) तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम् । ३) तपरस्तत्कालस्य ।
४) आधारोऽधिकरणम् । ५) नमःस्वस्तिस्वाहास्वधालं वषड्योगाच्च । ६) तृतीया तत्कृतार्थेन
गुणवचनेन ।

EB ३२०३ - मीमांसा (अर्थसंग्रह)

प्र. १. अधस्तनयोरन्यतरस्य व्याख्यानं कुरुत । (१०)

१) विनियोगविध्यन्तर्गतप्रमाणेषु कानिचित् त्रीणि प्रमाणानि बलाबलप्रदर्शनपूर्वकं व्याख्यात ।
२) निषेधः तत्स्वरूपं बाधकं च विमर्शयत ।

प्र. २. द्वयोः लघुव्याख्यानं कुरुत । (१०)

१) धर्मलक्षणम् २) विशिष्टविधिः

EB ३२०४- अभिजात संस्कृत साहित्याचा इतिहास

प्र. १. प्रश्नद्वयं लिखत । (२०)

- १) भासप्रश्नं विविच्य भासनाटकचक्रं स्पष्टीकुरुत ।
 २) पञ्चमहाकाव्यान्यधिकृत्य निबन्धो लेख्यः ।
 ३) टिप्पण्यौ लिखत ।
 १) अश्वघोषः २) भवभूतिः ३) हर्षस्य नाटकानि

EB ३४०७ – साहित्य (मेघदूत)

प्र. १. अधोदत्तानां वाक्यांशानां / पद्यांशानां ससंदर्भं स्पष्टीकरणं कुरुत । (२०)

- १) कामार्ता हि प्रकृतिकृपणाश्चेतनाचेतनेषु । २) प्राप्ते मित्रे भवति विमुखः किं पुनर्यस्तथोच्चैः ।
 ३) लोलापाङ्गैर्यदि न रमसे लोचनैर्वञ्चितोऽसि । ४) त्वं हि तस्य प्रियेति ।

EB ३४०८ – साहित्य (सौन्दर्यनन्द)

प्र. १. केषामपि चतुर्णां वाक्यांशानां ससंदर्भं स्पष्टीकरणं कुरुत । (२०)

- १) नन्दं यतस्तं मुनिराचकर्ष । २) तं स्नेहपङ्कान्मुनिरुज्जिहर्षन् ।
 ३) विमोक्षमाप्नोति पराश्रयेण । ४) अविद्यारतिर्दुःखतमारतिभ्यः ।
 ५) लोकस्य कामैर्न हि तृप्तिरस्ति । ६) संविन्न किं तेऽस्ति न वास्ति चेतः ।

EB ३४०९ – आयुर्वेद दर्शन (आयुर्वेदाचा इतिहास, तैत्तिरीयोपनिषद् आणि तन्त्रयुक्तिविचार)

प्र. १. के अपि द्वे लिखत । (२०)

- १) लघुत्रय्याः महत्त्वम् २) आधुनिकसाहित्ये आयुर्वेदस्य ग्रंथसंपदा ३) मानुषी स्यात् ।

EB ३४१० – आयुर्वेद दर्शन (चरकसंहिता – विमान आणि शारीरस्थान)

प्र. १. के अपि द्वे लिखत । (२०)

- १) तद्विद्यो संभाषा २) प्रज्ञापराधः ३) वयःपरीक्षणम्

EB ३४११ – वेदान्त (पंचदशी – चित्रदीपप्रकरण)

प्र. १. मायास्वरूपं संपूर्णतया सुस्पष्टयत । (२०)

EB ३४१२ – वेदान्त (सिद्धान्तबिन्दु)

प्र. १. लघुव्याख्यानं कुरुत । (कयोश्चित द्वयोः) (२०)

- १) द्विविधम् आवरणम् २) सप्तदशकं लिङ्गम् ३) अविद्यायाः वृत्तित्रयम्

EB ३४१६ – रघुवंश सर्ग १४

प्र. १. केवलमन्वयं लिखित्वानुवादं कुरुत । (२०)

- १) भर्तुः प्रणाशादथ शोचनीयं दशान्तरं तत्र समं प्रपन्ने । आपश्यतां दाशरथी जनन्यौ खेदादिवो पघ्नतशेर्व्रतत्यौ ॥
- २) तपस्विवेषक्रिययाऽपि तावद्यः प्रेक्षणीयाः सुतरां बभूव । राजेन्द्रनेपथ्यविधानशोभा तस्योदिताऽऽसीत्पुनरुक्तदोषा ॥
- ३) सा नीयमाना रुचिरान्प्रदेशान्प्रियङ्करो मे प्रिय इत्यनन्दत् । नाबुद्ध कल्पद्रुमतां विहाय जातं तमात्मन्यसिपत्रवृक्षम् ॥
- ४) बभूव रामः सहसा सबाष्पस्तुषारवर्षीव सहस्यचन्द्रः । कौलीनभीतेन गृहान्निरस्ता न तेन वैदेहसुता मनस्तः ॥

EB ३४१९ – मालविकाग्निमित्र

प्र. १. मालविकाग्निमित्रनाटकस्य तृतीयांकस्य रसग्रहणं कुरुत ।

(२०)

EB ३४२० – साहित्यशास्त्राचा इतिहास

प्र. १. भरतस्य रससूत्रं सनिष्पत्तिकं सविस्तरं सुस्पष्टयत । (विभावानुभाव... हे सूत्र, ४ निष्पत्तिविषयक मते) (२०)